

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра теорії і методики дошкільної та початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

« 31 » серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань – *01 Освіта/ Педагогіка*
спеціальність – *013 Початкова освіта*
освітньо-професійна програма – *Початкова освіта*

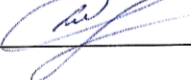
Кременець - 2020

Легін В. Б. Організація і управління в початковій освіті : робоча програма для студентів спеціальності 013 Початкова освіта / В. Б. Легін. – Кременець, 2020. – 17 с.

Розробник: Легін Вікторія Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

Завідувач кафедри к.пед.наук, доцент Т.С. Фасолько

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS-3/3	Галузь знань <i>01 «Освіта»/Педагогіка</i>	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: <i>013 Початкова освіта</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		IV-й	IV -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат, презентація		Семестр	
Загальна кількість годин – 90/90		VII-й	VII -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра	18 год.	10 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	6 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		56 год.	74 год.
	Вид контролю: <i>екзамен</i>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 37,7 % : 62,3 %.

для заочної форми навчання: 17,7 % : 82,3 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма з дисципліни «Організація і управління в початковій школі» є нормативним документом, який розроблено кафедрою теорії і методики дошкільної та початкової освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 013 Початкова освіта денної та заочної форми навчання. В ній визначено обсяг знань, якими повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної програми та фахових компетентностей, зазначених у Національній рамці кваліфікацій.

Мета курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти з організацією, змістом, принципами й методами управління початковою школою.

Основними **завдання курсу** «Організація і управління в початковій школі» є:

- забезпечити умови для опанування здобувачами вищої освіти основними поняттями, змістом і принципами побудови управління в загальноосвітньому навчальному закладі, основними документами про функціонування і розвиток початкової освіти, методикою методичної роботи і наукової організації праці в умовах школи першого ступеня;

- ознайомити майбутніх учителів початкової школи з основними проблемами і шляхами вдосконалення внутрішньошкільного управління в початковій школі;

- сформулювати вміння організації методичної роботи й створення педагогічного середовища для наукової організації праці учнів і вчителів в умовах початкової ланки освіти;

- вивчати, узагальнювати й впроваджувати перспективний педагогічний досвід, раціонально прогнозувати й планувати свою професійну діяльність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Інтегральна:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачає застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

II. Загальні:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до міжособистісного спілкування; комунікаційні навички, навички працювати як автономно, так і в команді;

ЗК4. Здатність володіти державною мовою як усно, так і письмово та спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних, здоров'язбережувальних технологій; пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності; приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Навички планування та управління часом; уміння і здатність до прийняття рішень.

ЗК10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності та здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати належну якість виконуваних робіт.

III. Фахові:

ФК1. Здатність усвідомлювати високе соціальне значення педагогічної професії та дотримуватися принципів професійної етики вчителя початкових класів.

ФК 2. Здатність проектувати і провадити освітній процес із врахуванням сучасного сталого розвитку суспільства та рівня розвитку особистості учня початкових класів.

ФК4. Здатність створювати психолого-педагогічні умови для саморозвитку і самореалізації суб'єктів педагогічного процесу в умовах початкової школи.

ФК5. Здатність реалізовувати професійно-педагогічну діяльність в умовах відкритого освітнього середовища початкової школи.

ФК6. Здатність організовувати спільну діяльність і міжособистісну взаємодію суб'єктів педагогічного процесу Нової української школи.

ФК7. Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне і сприятливе освітнє середовище початкової школи, що сприяє навчанню молодших учнів, незалежно від їхнього соціально-культурного та економічного контексту.

ФК9. Здатність керуватися у професійно-педагогічній діяльності нормативно-правовими документами.

ФК 11. Здатність провадити педагогічну діяльність суб'єктів навчально-виховного процесу початкової ланки освіти в умовах Нової української школи.

ФК 12. Здатність впроваджувати сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати усну комунікацію в різноманітних освітніх контекстах.

ФК 16. Вміння будувати взаємини з дітьми на основі гуманізму, демократизму, педоцентризму; налагоджувати спільну роботу школи, батьків, громадськості у освітньо-виховному процесі початкової школи.

Оволодіння загальними та спеціальними компетентностями передбачає такі *результати навчання*:

ПРН-1 Продемонструвати знання галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері початкової освіти.

ПРН-2 Продемонструвати сучасні уявлення про тенденції, закономірності розвитку методик початкової освіти у контексті реалізації концепції НУШ.

ПРН-3 Продемонструвати сучасні уявлення про підходи до управління педагогічною взаємодією, організацією навчально-виховного процесу, сучасною освітньою технологією навчання і виховання молодших школярів.

ПРН-4 Володіти державною мовою як усно, так і письмово та спілкуватися іноземною мовою, здійснювати усну комунікацію в різноманітних освітніх контекстах.

ПРН-6 Здійснювати критичний аналіз теоретичної та методичної літератури в галузі початкової освіти.

ПРН-7 Проводити педагогічну освітню діяльність суб'єктів навчально-виховного процесу в умовах початкової школи, організовувати навчально-виховний процес у загальноосвітньому навчальному закладі I ступеня.

ПРН-8 Використовувати навички, що були сформовані й розвинуті під час вивчення дисциплін професійної практичної підготовки.

ПРН-9 Застосовувати отримані знання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей дитячих колективів і конкретних педагогічних ситуацій.

ПРН-13 Здійснювати науково-дослідну і методичну діяльність в сфері початкової освіти.

ПРН-14 Вивчати, аналізувати та впроваджувати передовий педагогічний досвід в практику роботи загальноосвітніх закладів.

ПРН-15 Систематично підвищувати свою професійно-педагогічну майстерність.

ПРН-17 Застосовувати на практиці знання щодо безпечної діяльності, зокрема, в природі, в галузі наукової організації й охорони праці; застосовувати інформаційні та комунікаційні, здоров'язбережувальні технології в галузі початкової освіти.

ПРН-18 Організовувати спільну діяльність і міжособистісну взаємодію суб'єктів педагогічного процесу, створювати психолого-педагогічні умови для їх саморозвитку і самореалізації в умовах початкової школи.

ПРН-19 Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності; приймати обґрунтовані рішення.

ПРН-21 Продемонструвати вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ПРН-23 Продемонструвати навички публічної етичної поведінки.

Програма навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредита ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. НАУКОВІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Тема 1. Наукові засади управління загальноосвітнім навчальним закладом. Принципи управління

Сутність й особливості управління. Предмет управлінської праці. Умови функціонування системи управління. Види управління. Особливості процесу управління. Цілі управління школою. Принципи управління школою. Методи управління. Організаційна структура управління. Елементи структури управління. Типи структур управління. Організаційні форми управлінської діяльності в школі. Рада школи. Педагогічна рада школи. Алгоритм реалізації рішень педагогічної ради школи. Алгоритм ведення засідання педагогічної ради школи. Нарада при директорові школи. Завдання піклувальної ради школи.

Тема 2. Державне управління закладами освіти

Сутнісні характеристики державного управління освітою. Система освіти України. Державне управління освітою. Основні якості державного управління освітою. Механізми державного управління. Система органів державного управління освітою в Україні. Рівні державного управління. Завдання Міністерства освіти і науки України. Ліцензування й атестація школи.

Тема 3. Внутрішнє управління загальноосвітнім навчальним закладом

Розвиток нових типів освітніх закладів, заснованих на різних формах власності. Докорінне реформування існуючих закладів освіти. Функції управління школою. Педагогічний аналіз як функція управління. Завдання педагогічного аналізу. Принципи функції педагогічного аналізу. Класифікація методів аналізу. Види аналізу (комплексний, тематичний, параметричний). Етапи аналітичної діяльності директора школи. Інспектування школи. Умови ефективного інспектування. Види інспектування (фронтальне і тематичне). Структура шкільної інспекції. Функціональні обов'язки інспектора шкіл. Зміст роботи шкільної інспекції. Ліцензування та атестація школи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ

Тема 4. Особливості методичної роботи. Планування та облік роботи в школі

Основні завдання методичної роботи. Напрямки методичної роботи. Компоненти методичної роботи. Функції методичної роботи. Принципи методичної роботи. Зміст методичної роботи в школі. Форми організації методичної роботи. Індивідуальні форми (самоосвіта, стажування, наставництво) методичної роботи. Колективні форми (методичні об'єднання учителів, постійно діючі й епізодичні семінари, науково-педагогічні конференції і педагогічні читання, читацькі й глядацькі конференції, школи передового педагогічного досвіду, групове наставництво, методичні виставки, бюлетені, стінгазети, рольова гра, мозковий штурм, методичний ринг, методичний фестиваль, відкриті уроки й позаурочні заходи, методичні оперативки, робота творчих (проблемних) груп, опорна школа, творчі звіти вчителів, тижні педагогічної майстерності, експериментальний педагогічний майданчик, ініціативні групи, методичний кабінет школи, методична рада школи) методичної роботи. Зміст роботи методичної ради школи. Планування роботи методичних об'єднань у школі. Алгоритм організації методичної роботи в школі

Суть поняття планування, планування навчального процесу. Принципи функції планування. Види планування.

Тема 5. Система внутрішньошкільного контролю

Організація як функція управління. Організаційні відносини в школі. Елементи організаційної структури школи. Особливості внутрішньошкільного контролю. Принципи внутрішньошкільного контролю. Функції внутрішньошкільного контролю. Суб'єкти й об'єкти внутрішньошкільного контролю. Види, форми й методи внутрішньошкільного контролю. Планування і організація внутрішньошкільного контролю в школі.

Тема 6. Організація позакласної виховної роботи в школі

Система позакласної виховної роботи в школі. Основи діяльності класного керівника. Загальні теоретичні основи організації позакласної виховної роботи та її значення у формуванні особистості молодшого школяра. Навчально-виховна робота з колективом класу. Діагностика в системі роботи вчителя.

Тема 7. Вивчення, узагальнення, поширення і впровадження передового педагогічного досвіду.

Поняття про передовий педагогічний досвід. Види педагогічний досвіду (передовий, масовий (позитивний), недостатній). Класифікація передового педагогічного досвіду. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду (актуальність, новизна, результативність, стабільність,

перспективність). Виявлення передового педагогічного досвіду. Рівні передового педагогічного досвіду (науковий, методичний, практичний). Характер передового педагогічного досвіду (цілеспрямований і випадковий). Методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду. Методів оцінювання передового педагогічного досвіду. Технологія впровадження передового педагогічного досвіду. Методи поширення передового педагогічного досвіду. Етапи впровадження передового педагогічного досвіду.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПОЧАТКОВОЮ ШКОЛОЮ

Тема 8. Управління малокомплектними початковими школами

Особливості малокомплектної школи. Структура малокомплектних шкіл. Варіанти створення класів-комплектів. Специфічні особливостей малокомплектної школи. Характерні риси малокомплектної школи. Навчально-виховний процес у малокомплектній початковій школі. Визначальні ознаки уроку в малокомплектній початковій школі. Особливості поєднання класів у комплект. Складання розкладу уроків у класах-комплектах. Специфіка побудови уроків у класах-комплектах. Пояснення нового матеріалу в класі-комплекті. Форми організації засвоєння нових знань в класі-комплекті. Керівництво самостійною роботою в класі-комплекті. Планування самостійної роботи в комбінованому класі. Організація виховної роботи в класах-комплектах. Функція управління в малокомплектній початковій школі.

Тема 9. Діловодство у початковій школі

Загальні положення діловодства в початковій школі. Документування в закладі освіти. Номенклатура справ. Обов'язкова ділова документація школи. Організаційно-розпорядча документація в школі організаційно-правова, розпорядча, організаційно-інформаційна). Документація із особового складу (особова картка, особова справа, трудова книжка, штатно-посадова книга, контракт, резюме, автобіографія, характеристика, доручення). Фінансово-господарська документація. Правила ведення особової справи учня. Вимоги й особливості ведення вчителем початкових класів шкільної документації. Вимоги до проведення і запису видів контролю у класному журналі. Вимоги до проведення і запису у класному журналі навчальних екскурсій. Вимоги до оформлення зошитів. Правила роботи класного керівника зі щоденниками учнів. Вимоги до поурочних планів. Методичні рекомендації до оформлення конспекту уроку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	У тому числі				усього	У тому числі			
		Л	П	Лаб	С.р.		Л	П	Лаб	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль I										
Змістовий модуль I. Наукові засади управління загальноосвітнім навчальним закладом										
Тема 1. Наукові засади управління закладами освіти. Принципи управління	10	2	2	-	6	14	1			14
Тема 2. Державне управління закладами освіти	10	2	-	-	8		1			
Тема 3. Внутрішнє управління загальноосвітнім навчальним закладом	14	2	2	-	10	12	1	1		14
<i>Разом за змістовим модулем I</i>	<i>34</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>24</i>	<i>44</i>	<i>3</i>	<i>1</i>		<i>28</i>
Змістовий модуль II. Технологія організації роботи педагогічного колективу										
Тема 4. Особливості методичної роботи. Планування і облік роботи в школі	10	2	2	-	6		1	1		10
Тема 5. Система внутрішньоскільного контролю	10	2	2	-	6		2	1		10
Тема 6. Організація позакласної виховної роботи в школі	8	2	2	-	4		1	1		10
Тема 7. Вивчення, узагальнення, поширення і впровадження передового педагогічного досвіду	8	2	2	-	4		1	1		10
<i>Разом за змістовим модулем II</i>	<i>36</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>20</i>		<i>5</i>	<i>4</i>		<i>40</i>
Змістовий модуль III. Особливості управління початковою школою										

Тема 8. Управління малокомплектними початковими школами	10	2	2	-	6		1	1		3
Тема 9. Діловодство у початковій школі	10	2	2	-	6		1			3
<i>Разом за змістовим модулем III</i>	20	4	4	-	12		2	1		6
Усього годин	90	18	16	-	56		10	6		74
Модуль II										
ІНДЗ	20		-	-	-			-	-	-
Усього годин	90	18	16		56		10	6		74

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Теоретичні засади управління закладами освіти. Принципи управління	2	1
2.	Внутрішнє управління загальноосвітнім навчальним закладом. Інспектування ЗНЗ.	2	
3.	Особливості методичної роботи в школі. Планування навчального процесу. Методика складання розкладу занять.	2	1
4.	Внутрішньошкільний контроль	2	1
5.	Особливості передового педагогічного досвіду	2	1
6.	Заклад дошкільної освіти – основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку	2	1
7.	Управління малокомплектною початковою школою	2	1
8.	Діловодство у початковій школі	2	
Разом		16	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.			
Тема 1.	Організація функціонування навчального закладу. Закономірності управління навчальним закладом	6	14
Тема 2.	Державна політика в галузі освіти	6	14
Тема 3.	Інспектування ЗНЗ	4	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.			

Тема 4.	Методична робота в школі. Особливості планування	6	10
Тема 5.	Внутрішньошкільний контроль	4	10
Тема 6.	Позакласна виховна робота	4	
Тема 7.	Передовий педагогічний досвід	10	10
Тема 8.	Малокомплектна початкова школа	6	3
Тема 9.	Діловодство у початковій школі	10	3
Разом		56	74

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять

Мета *семінарських занять* – розширення у студентів інформування до загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь придбання нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей; науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

На семінарських заняттях студенти проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на лекціях, під час самостійної роботи, а також набувають вміння висловлювати та особистісну точку зору та аргументувати її.

Індивідуальна навчально-дослідна робота

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача вищої освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу освітнього компоненту. Мета індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) – самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Завершується виконання ІНДЗ відкритим захистом навчального проекту.

Індивідуальна навчально-дослідна робота студентів з курсу «Організація і управління початковою школою» здійснюється під керівництвом викладача у вигляді тематичних навчальних проектів на одну із запропонованих тем:

1. Удосконалення розвитку матеріально-технічної бази загальноосвітньої школи.
2. Шляхи оптимізації наукової організації праці вчителів і учнів початкової школи.
3. Прогнозування як складова управління освітою.

4. Удосконалення механізму відтворення кадрового потенціалу початкової ланки освіти.
5. Реалізація принципу демократичного централізму в управлінні загальноосвітньою школою.
6. Розвиток колегіальних видів керівництва сучасною школою.
7. Шляхи самоосвіти вчителів початкових класів.
8. Сучасні вимоги до особистості керівництва школи.
9. Структура і функції органів управління освітою.
10. Права і обов'язки педагогічних працівників.
11. Особливості управління виховною роботою в групах подовженого дня.
12. Управління системою позашкільних установ.
13. Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у педагогічних вузах України.
14. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.
15. Основні завдання, принципи та етапи формування Європейської вищої педагогічної освіти.
16. Роль педагогічної діяльності в розвитку суспільства.
17. Наукова організація педагогічної праці.
18. Основні проблеми підготовки майбутнього педагога.
19. Історія заснування першого університету в Європі.
20. Вимоги до особистості вчителя початкової школи на сучасному етапі.
21. Сучасні інноваційні технології управління
22. Організація та зміст освітнього процесу в початковій школі
23. Форми і методи впровадження передового педагогічного досвіду
24. Наукова організація праці педагога
25. Удосконалення форм і методів методичної роботи з учителями
26. Система керівництва роботою школи у досвіді В.О.Сухомлинського
27. Роль атестації у зростанні професійної майстерності вчителя
28. Шляхи вдосконалення внутрішнього шкільного контролю
29. Впровадження у практику роботи закладу освіти досягнень педагогічної науки
30. Учитель-новатор, освітні складові його досвіду

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні індивідуальних завдань:

1-4 бали: студент може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, має елементарні навички самостійної наукової діяльності.

5-8 бали – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт навчання, виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, без зв'язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді; має навички з організації самостійної навчальної діяльності;

9-12 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; здатен творчо проявити себе в процесі навчально-пізнавальної діяльності.

13-15 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі; реалізовує свій потенціал.

Методи навчання

I. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації: словесні (лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда); наочні (спостереження, демонстрація); практичні (вправи, творчі завдання);

2) за логікою передачі й сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладачів; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Методи контролю

Контроль засвоєння матеріалу включає:

– методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

– методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.

– методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль I											Модуль II	Всього балів	
ЗМ I				ЗМ II					ЗМ III		ІНДЗ		
T1	T2	T3	ПТ	T4	T5	T6	T7	ПТ	T7	T8	ПТ	15	100
5	5	5	15	5	5	5	5	15	5	5	10		

Критерії оцінювання за національною шкалою

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, повідомлення та есе, анотації прочитаної літератури, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань бакалавра здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Відмінно – студент має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; демонструє стійкі навички з організації самостійної дослідницької діяльності, виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре – студент має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Задовільно (задовільно; достатньо) – студент має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Незадовільно (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма
2. Опорні конспекти лекцій
3. Навчальні посібники
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів
5. Електронний варіант семінарських та практичних завдань.
6. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів.
7. Пакети ККР для перевірки знань студентів.
8. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

Рекомендована література

Базова

1. Галіцина Л.В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики / Людмила Галіцина.– К.: Шк. світ, 2010. – 128с.
2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В.В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
4. Демчук В.С. Основи освітнього менеджменту. – К.: Ленвіт, 2007. – 263с.
3. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. –Х.: Видав. гр. "Основа", 2004. – 240с.
5. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/
6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська – К. : Академвидав, 2004.
7. Закон України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Закон України «Про загальну середню освіту» / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. – Харків: Основа, 2004.
9. Книга вчителя початкової школи: довідкові матеріали для організації роботи вчителя / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. – Харків : Торсінг Плюс, 2006.
10. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) / Нормативно- правове забезпечення освіти: У4ч. — Харків: Основа, 2004. — 4.1. — С. 6-15.
11. Концепція Нової Української школи (оновлено)». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/ua-sch-2016/>
12. Критерії оцінювання». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>

13. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навч. посібн. / О.Г. Кучерявий. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 440 с

14. Лебідь О.В. Л. Управління початковою школою : навчальний посібник / О.В.Лебідь. – Вінниця, 2015. – 311 с.

15. Науково-методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів та оформлення сторінок класних журналів у 1-4 класах / укладач Ротфорт Д.В. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://docs.google.com/document/d/1x36dfP9wer_zU2EzSShkLxZSPIKS9JMaR9tWWNA4tak/ed it

16. Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / З.М.Онишків. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль: Навчальна книга– Богдан, 2003. – 176 с.

17. Посадова інструкція вчителя початкових класів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=457:2011-03-06-12-11-19&catid=24:normatdoc&Itemid=37

18. Проект державного стандарту початкової загальної освіти (2017) - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.soippo.edu.ua/index.php/46-uncategorised/412-2013-05-28-10-25-41>.

19. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григоращ, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. : Веста, Ранок, 2004. – 160 с.

20. Яцура В.В., Жук О.П. Менеджмент: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 444с.

Допоміжна

1. Даниленко Л. Менеджмент інновацій в освіті. – К.: Шк. світ, 2007. 2

2. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво планування / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 104 с.

3. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті: Соціально психологічний аспект: Монографія. / Н. Л. Коломінський – К., 2000. – 286с.

4. Концепції та програми розвитку школи / укл. В. В. Григоращ. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 224 с

5. Пікельна В.С. Управління школою. У 2 ч. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2004.– Ч. 1, 2 – 112с.

Інформаційні ресурси

1. <http://studentam.net.ua/>
2. <http://www.osvita.org.ua/>
3. <http://www.library.edu-ua.net/>
4. <http://www.nplu.kiev.ua/>